

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کاربرد رایانه در نقشه‌برداری

رشته نقشه‌برداری

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۷۷۷

سلیمان‌آبادی، محمد ۵۲۶

کاربرد رایانه در نقشه‌برداری / مؤلف: محمد سلیمان‌آبادی . - تهران: شرکت چاپ و
کتابخانه ملی ایران، ۱۳۹۴ / نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۵.

۱۳۹۴ ص: مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای، شماره درس ۲۷۷۷)
متون درسی رشته نقشه‌برداری، زمینه صنعت.

برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیف کتاب‌های
درسی رشته نقشه‌برداری دفتر تأثیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کارشناس وزارت
آموزش و پرورش.

۱. نقشه‌برداری - داده‌پردازی. الف. سلیمان‌آبادی، محمد. ب. ایران. وزارت آموزش و
پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیف کتاب‌های درسی رشته نقشه‌برداری. ج. عنوان.
د. فروض.

همکاران محترم و هنرجویان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و
حرفه‌ای و کاردانش ، ارسال فرمایند.

oerp_tvoccd@medu.ir

پیام نگار(ایمیل)

www.tvoccd.medu.ir

وبگاه (وبسایت)

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب / کد کتاب : کاربرد رایانه در نقشه‌برداری - ۴۹۵/۹

مؤلف: محمد سلیم‌آبادی

اعضای کمیسیون تخصصی: محمد سعادت سرشت، محمد سلیم‌آبادی، ابوالقاسم رافع، محمدعلی فرزانه،
رضایگانه‌عزیزی، امیرحسین متینی و مالک مختاری

آماده سازی، رسامی، صفحه‌آرایی، طراحی جلد: محمود سلیم‌آبادی

نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی- ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۹۶۱-۹۸۸۳۱۱۶۱، ۰۹۲۶۶، دورنگار: ۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپختن)

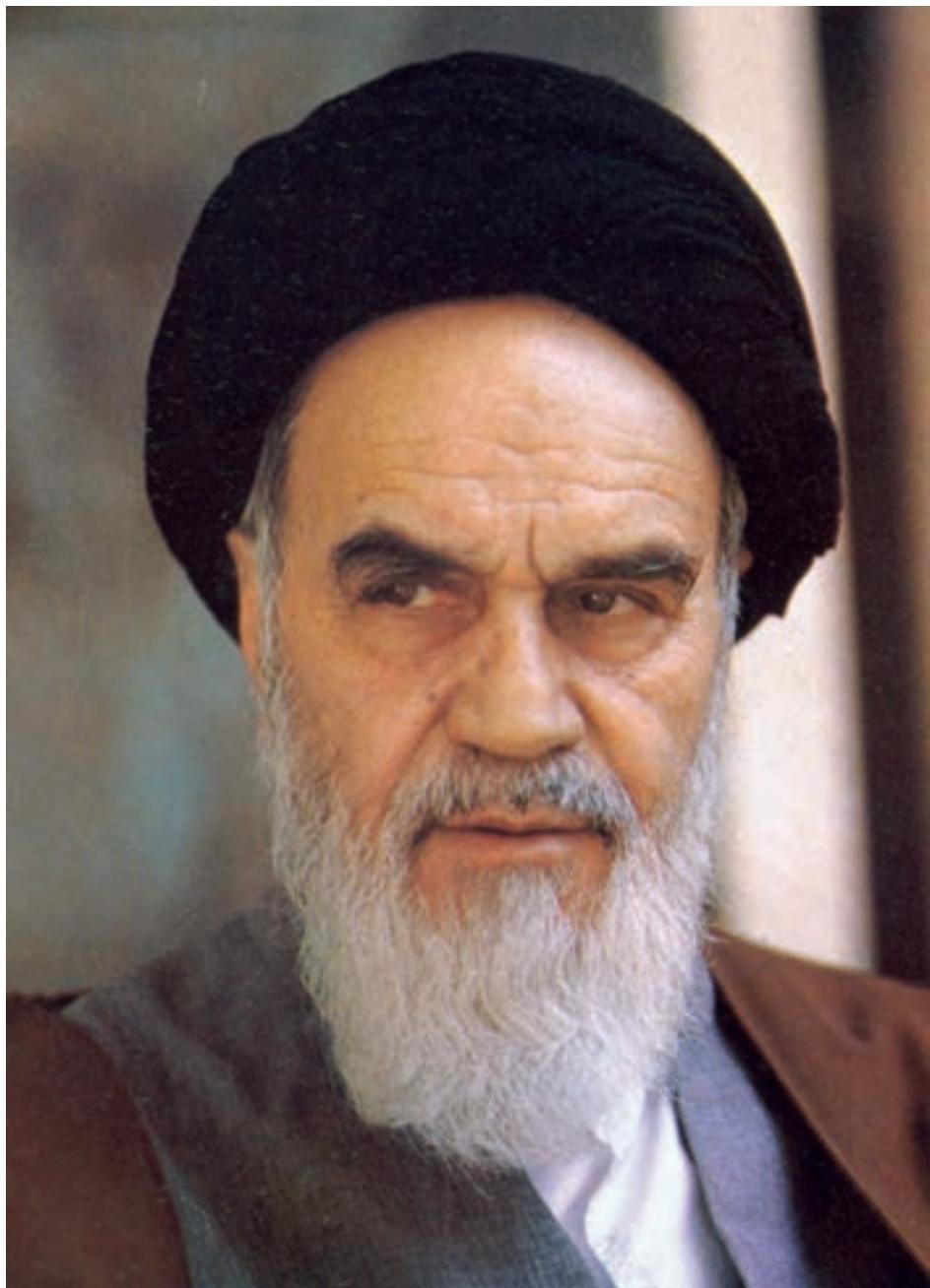
تلفن: ۰۹۱۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، ۰۹۱۶-۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهما مخصوص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ ششم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

ISBN 964-05-1070-X شابک X-964-05-1070-

وصیت من به همه آن است که با یاد خدای متعال به سوی
خودشناسی و خودکفایی و استقلال با همه ابعادش به پیش بروید.
بی تردید دست خدا با شماست.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	۱- فصل اول « آشنایی با Excel »
۳	آشنایی با Excel
۷	شکلهاي مختلف ماوس
۹	محاسبات در Excel
۱۵	۲- فصل دوم « ترازيابي در Excel »
۱۷	ترازيابي تدریجي
۲۳	ترازيابي خطی.
۲۷	تنظیمات خانه ها
۲۵	۳- فصل سوم « سرشکنی خطای ترازيابي در Excel »
۲۷	سرشکنی خطای ترازيابي تدریجي.....
۴۲	سرشکنی خطای ترازيابي خطی.....
۴۴	روشهای دیگر سرشکنی خطای ترازيابي .....
۴۸	ترسیم پروفیل طولی.....
۵۵	۴- فصل چهارم « آشنایی با AutoCAD 2012 »
۵۷	آشنایی با AutoCAD 2012
۶۰	ترسیم.....
۶۲	ترسیم پاره خط.....
۶۲	مختصات.....
۶۴	ترسیم نقطه.....
۶۷	ابزارهای کمک ترسیمی.....
۶۸	ترسیم دایره.....
۷۱	ترسیم کمان.....
۷۳	دیگر ترسیمات.....
۷۸	ویرایش.....
۸۳	اندازه گذاری.....
۸۴	تنظیمات اندازه گذاری.....
۸۹	۵- فصل پنجم « آشنایی با AutoCAD Civil 3D 2012 »
۹۱	آشنایی با AutoCAD Civil 3D 2012
۹۲	تنظیمات اولیه.....
۹۴	ورود نقاط به نرم افزار و ترسیمات ساده.....

۱۰۱	گروه‌بندی نقاط
۱۰۲	ترسیم
۱۰۳	ترسیم منحنی تراز
۱۰۶	تنظیمات منحنی تراز
۱۱۲	برچسب گذاری
۱۱۳	ترسیم پروفیل طولی
۱۲۱	۶- فصل ششم «زاویه یابی و پیمایش»
۱۲۲	زاویه یابی در Excel
۱۲۳	محاسبه زاویه افقی
۱۲۶	محاسبه زاویه قائم
۱۲۸	پیمایش در Excel
۱۲۸	پیمایش باز
۱۲۲	پیمایش بسته
۱۴۲	پیمایش در Civil
۱۴۲	پیمایش باز روش ترسیمی
۱۴۵	پیمایش بسته روش محاسباتی
۱۵۷	۷- فصل هفتم «تاكئومتری در Excel»
۱۵۹	تاكئومتری در Excel
۱۶۰	محاسبه جدول تاكئومتری
۱۶۲	تبديل اطلاعات تاكئومتری به مختصات قائم الزاویه‌ای
۱۶۴	آماده سازی مختصات
۱۶۷	۸- فصل هشتم « برنامه نویسی و سازماندهی محاسبات نقشه برداری در Excel
۱۶۹	برنامه نویسی (ماکرو نویسی) در Excel
۱۷۵	فراخوانی ماکرو
۱۷۶	سازماندهی محاسبات یک پروژه نقشه‌برداری
۱۸۴	۹- منابع

با توجه به حجم بالای محاسبات در نقشهبرداری و ضرورت سرعت بخشنیدن به محاسبات و ترسیم داده‌های برداشت شده، استفاده از نرم افزارهای مناسب نقشهبرداری را اجتناب ناپذیر کرده است.

امروزه دستگاه‌ها و نرم افزارهای پیشرفته قادرند در مدت زمان اندک کلیه‌ی محاسبات، طراحی و ترسیم نقشه را انجام دهنند در صورتی که بدون استفاده از آن‌ها یک پروژه‌ی ساده نقشهبرداری، زمان و هزینه زیادی را تحمیل خواهد کرد و توانایی استفاده نقشهبردار از این امکانات می‌تواند او را از دیگران متمایز سازد.

از آنجا که هنرجویان، گامهای نخست را در فرآگیری نرم افزارهای تخصصی بر می‌دارند در این کتاب ابتدا از نرم افزار Excel که یک نرم افزار عمومی است جهت محاسبات بهره گرفته‌ایم. مزیت استفاده از این نرم افزار آن است که هنر جو باید روابط و مدل‌های ریاضی مربوط به یک پروژه را به آن معرفی کند، در نتیجه مطالب آموخته شده در دروس نقشهبرداری عمومی و محاسبه و ترسیم را مرور کرده و با ساختار برنامه نویسی یک پروژه آشنا می‌گردد.

همچنین از نرم افزار AutoCAD با توجه به توانایی‌های بالای آن نسبت به ویرایش و ترسیم نهایی استفاده شده است زیرا به طور عمومی نقشه‌های نهایی در این نرم افزار ارائه می‌گردد.

یکی از برجسته‌ترین نرم افزارهای نقشهبرداری و طراحی Civil 3D است که در این کتاب نیز از آن استفاده شده است و از محیط AutoCAD بهره می‌گیرد و امروزه مورد اقبال اکثر نقشه‌برداران می‌باشد. هنرجویان ضمن آشنایی با این نرم افزار قادر خواهند بود با انتقال نقاط به آن، ترسیمات منحنی‌های تراز، پروفیل‌ها و نقشه را انجام دهنند.

از آنجا که آموزش بصری (استفاده از تصاویر و فیلم) در یادگیری تاثیر بیشتری دارد در این کتاب تلاش گردیده است آموزش، بیشتر از طریق بصری به کمک تصاویر گویا انجام شود. این کتاب اولین کتاب درسی می‌باشد که با لوح فشرده آموزشی آن ارائه می‌گردد. در لوح فشرده ضمیمه، هنرجو ضمن مطالعه کتاب، با کلیک کردن روی آیکن فیلم، می‌تواند فیلم آموزشی آن بخش را و نیز نحوه انجام محاسبات و ترسیمات را مشاهده کند.

مطالبی تحت عنوان «گلبرگ‌ها» برای افزایش توانایی هنرجویان در موقفيت تحصيلي و مهارت‌های زندگی آورده شده است که از اين موارد نباید سوال امتحاني طرح شود.

در پایان از استادی و همکاران ارجمند اعضای کمیسیون تخصصی برنامه ریزی و تالیف کتاب‌های درسی نقشه‌برداری که این کتاب با راهنمایی‌ها و رهنمودهای آن عزیزان تالیف گردیده است و نیز همکار گرامی آقای مهندس حسنعلی توازه‌ی که در ویرایش فنی آن مرا یاری نموده است کمال تشکر را دارم.

هدف کلی کتاب

شناخت نرم افزارهای مختلف و ساختار داده‌ها و ایجاد توانایی در هنرجویان
جهت انجام تغییرات، انتقال و پردازش داده‌ها و ویرایش و ترسیم نقشه.

